

Vision d'Espoir biedt Congolese oorlogsslachtoffers hoop

‘Vrouw vindt kracht terug in zichzelf’

Oost-Congo is volgens Human Rights Watch de ergste plaats ter wereld voor vrouwen. In Kivu zijn maar weinig gezinnen die niet verscheurd zijn door de oorlog en de massale verkrachtingen. Marie-Noëlle Cikuru probeert met Vision d'Espoir vrouwen weer te doen geloven in zichzelf.

LORE CALLENS | Het gewapende conflict in Oost-Congo heeft heel wat slachtoffers gemaakt. Niet alleen door de mijnen en clusterbommen, maar ook door de psychologische ravage die de massale verkrachtingen teweegbrachten in de samenleving. “Zowel buitenlandse militieën als Congolese soldaten vergrepen zich aan onze vrouwen”, vertelt de Congolese Marie-Noëlle Cikuru. “De meest onmenselijke dingen gebeurden: slachtoffers werden na de daad in stukken gehakt of hun geslachtsorganen werden verminkt en vaders werden verplicht hun dochters te misbruiken. Toch zijn maar weinig daders bestraft. Vrouwen durfden niet naar het gerecht te stappen of de procedure sleepte zo lang aan dat ze opgaven. Sommigen zagen het ook als een belediging dat ze hun leed wilden wegnemen met een beetje geld of een paar geiten.”

‘Ik voelde dat het gescheurde sociale weefsel opnieuw moest worden genaaid.’

Het massale geweld tegen vrouwen heeft een enorme invloed gehad op de samenleving. “Veel vrouwen durfden hun veld niet meer te betreden omdat het te dicht bij het bos lag of ze durfden niet meer naar de markt te stappen omdat ze onderweg beroofd of verkracht konden worden. Velen konden na het misbruik niet meer eten of slapen, waardoor hun productiviteit sterk daalde. Om nog maar te zwijgen van de vrouwen die thuis niet meer welkom waren na een verkrachting omdat ze in de ogen van hun man hadden gezondigd”, zegt ze.

Marie-Noëlle Cikuru: “We stellen niet het slachtoffer voorop, wel de moed die de vrouwen hebben om toch verder te gaan.”

Cikuru werkte viereneenhalf jaar met slachtoffers van seksueel geweld en ging daarna twee jaar aan de slag bij een internationale organisatie die werkte aan de positie van de vrouw. Omdat veel mannen tijdens de oorlog zijn gedood en gevlucht, zijn vrouwen essentieel in de heropbouw van het land. “Ik voelde dat het gescheurde sociale weefsel opnieuw moest worden genaaid, want de samenleving is tijdens het geweld even erg gekwetst als de vrouwen zelf. Daarom richtte ik Vision d'Espoir op, dat zich inzet voor vrouwen en hun directe omgeving. Sinds mei 2008 krijgen we financiële steun van Memisa.”

Veel hulporganisaties wagen zich niet in de afgelegen, bergachtige gebieden, maar net daar is de hulp broodnodig. “We concentreren ons op Kaniola in Zuid-Kivu. Dat was tot vijftien maanden geleden een spookstad door de gevechten, maar het leven wordt er langzaam weer opgebouwd. Vijfhonderd vrouwen nemen daar deel aan onze activiteiten. Sommigen zijn verkracht, sommigen hebben kinderen die daaruit geboren zijn, nog anderen hebben hun man of kind verloren in het conflict”, zegt Cikuru.

“We hebben drie centra opgericht in dat gebied om zo dicht mogelijk bij de mensen te zijn. De vrouwen komen daar twee keer per maand naartoe om te praten. Door de verhalen van anderen te horen, kunnen ze hun ervaringen beter relativeren. We behandelen ook onderwerpen die belangrijk zijn voor de heropbouw, zoals hygiëne, gezondheid, medische zorg en gerechtelijke kwesties.”

Om de intieme zaken te bespreken, doet de organisatie huisbezoeken. “Maar we kunnen niemand dwingen mee te doen”, zegt ze. “Zo was er een meisje dat dagenlang misbruikt was in het bos. Toen ze terugkwam, voelde ze zich niets meer waard. Ze wilde zelfs niet meer samen eten met haar broers en zussen. Pas nadat haar moeder maandenlang naar ons centrum was gekomen, durfde ze zich weer te vertonen. We zagen haar beetje bij beetje herboren worden toen ze begreep dat ze wél iets waard was, dat niemand haar veroordeelde en dat ze zichzelf best graag mocht zien. We stellen niet het slachtoffer voorop, wel de moed die de vrouwen hebben om toch verder te gaan. Om hen vooruit te helpen, zetten we ook haalbare projecten op waarmee de vrou-

wen wat geld kunnen verdienen en de mensen uit hun dorp kunnen helpen die echt in de problemen zitten.”

Bij Vision d'Espoir gaat alles om verzoening. In de eerste plaats met zichzelf, maar ook met de dorpsgenoten. Na alle wreedheden is de harmonie soms helemaal zoek. “Ik wil dat we ons ook verzoenen met de doden die we niet hebben kunnen redden en met de aarde die de stille getuige is van zoveel verdriet. Ik zou graag een ritueel uitwerken waarin al die elementen aan bod komen, zodat we de blik weer kunnen richten op de toekomst”, zegt ze. Haar vereniging heeft niet voor niets het woord ‘hoop’ in haar naam. “Toen Memisa hulpgoederen inzamelde zoals dekens en kookpotten, waren de vrouwen van Kaniola daar erg dankbaar voor. Maar ze zeiden dat ze nog veel meer nood hadden aan de uitwisselingen in het centrum. Omdat ze beseffen dat ze maar op één plaats genoeg kracht kunnen vinden om verder te gaan, en dat is in zichzelf.”

Op 8 maart vindt een **benefiet voor Congo** plaats: een nationale manifestatie aan het Justitiepaleis in Brussel om 13 uur en een concert van Zap Mama in de KVS om 20.30 uur. www.memisa.be en www.kvs.be.

Excuses Williamson onvoldoende

De excuses die bisschop Richard Williamson van de Pius X-broederschap voor zijn negationistische uitspraken formuleerde, voldoen niet aan de eis ze ondubbelzinnig en publiekelijk in te trekken. Dat verklaarde Federico Lombardi, de woordvoerder van de Heilige Stoel.

Ook voor de algemene overste van de Pius X-broederschap, Bernard Felay, volstaan de verontschuldigen niet en indien Williamson nog langer de Holocaust loochent, wordt hij ook uit de broederschap gezet.

Nadat Williamson Argentinië was uitgezet, schreef hij bij zijn aankomst in Londen vorige woensdag een brief aan de Heilige Stoel waarin hij zich verontschuldigde voor zijn uitspraken op de Zweedse televisie die de Holocaust minimaliseerden. Hij drukt wel zijn spijt uit voor de veroorzaakte pijn aan de kerk en aan de overlevenden en nabestaanden van slachtoffers van het Derde Rijk, maar herriep zijn uitspraken niet expliciet.

Ondertussen overweegt Duitsland een Europees aanhoudingsbevel tegen Williamson. Dat zei de Duitse minister van Justitie, Brigitte Zypries, in de marge van de Europese top in Brussel dit weekend. Negationisme is een misdaad in Duitsland en tal van andere landen in de Europese Unie. (EVL)

Aantal katholieken stijgt

Ongeveer 17,3 procent van de wereldbevolking – of 1,17 miljard mensen – was in 2007 rooms-katholiek. In 2006 waren er wereldwijd 1,13 miljard katholieken. Dat blijkt uit het pas gepubliceerde jaarboek van het Vaticaan. Het *Annuario Pontificio* biedt een statistisch overzicht en een analyse van de belangrijkste ontwikkelingen in de rooms-katholieke kerk. Het aantal katholieke doopsels steeg met 1,4 procent, iets meer dan de aangroei van de wereldbevolking met 1,1 procent. Ook het aantal priesters blijft toenemen. De groei daarvan is het sterkst in Afrika en Azië, met een aangroei van 27,6 en respectievelijk

21,2 procent. In Europa en Oceanië daalde hun aantal met respectievelijk 6,8 en 5,5 procent. Wereldwijd steeg het aantal priesters van 405.178 in 2000 naar 408.024 in 2007. (Kerknet)

Giften voor de paus

Paus Benedictus XVI ontving op vrijdag 27 februari tijdens een privé-audiëntie een delegatie van de vereniging Pro Sede Petri van België en Nederland. De voorzitter van de vereniging en van de vzw Giften voor de Paus – Pro Petri Sede, Jean-Marie Scheerlinck, overhandigde in naam van de donors een gift van 125.000 euro aan de paus. In een korte toespraak verwelkomde Benedictus XVI de delegatie hartelijk en bedankte haar leden voor hun grote mildheid. Hij verwees naar het feit dat “de kerk een lichaam is, waarin eenzelfde leven stroomt, het leven van Jezus zelf. Daardoor is elk lid van dat lichaam op innige wijze verbonden met alle andere en zijn zij geroepen hen in hun noden te helpen”. De pauselijke raad Cor Unum kent de daartoe verzamelde giften toe aan kerkelijke projecten. (EVL)